

Motion till riksdagen 2005/06:U291

av **Annelie Enochson (kd)**

Bortrövade barn

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att öka de personella resurserna på UD som arbetar med bortrövade barn.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om handlingsplan och informationsplikt till berörda föräldrar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Sveriges ambassader bistår med översättning vid handläggning av bortrövade barn.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att systemet med rättshjälp ses över när det gäller hjälp till föräldrar med bortrövade barn.²

¹ Yrkande 1 hänvisat till KU.

² Yrkande 4 hänvisat till JuU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Idag är cirka 100 svenska barn bortförda eller kvarhållna i utlandet mot en förälders vilja. I några fall vet inte ens föräldern om barnet lever. Enligt UD har antalet ärenden under den senaste femårsperioden fördubblats. Sverige har skrivit under barnkonventionen där det står att barnets bästa skall sättas främst. I konventionens artikel 11 sägs vidare att medlemsländerna skall bekämpa att barn olovligt förs bort eller hålls kvar i ett annat land än hemlandet. Sverige har även skrivit under Haagkonventionen där det står att ”ändamålet med konventionen är att säkerställa ett snabbt återförande av barn som olovligt har förts ut eller kvarhållits i en fördragsanslutande stat”. En rättsstats trovärdighet visar sig genom det sätt man tar tillvara på sina svagaste medborgare. Och vad kan vara mer svaga än barn som berövats en av sina föräldrar genom att de bortrövats till annat land. Det borde vara en rättsstats självklara mål att alla tillgängliga resurser sätts in för att se till att dessa barn kommer tillbaka till sitt hemland och till den föräldern som har vårdnaden och är kvar i Sverige.

En av alla dessa föräldrar

L träffade K 1994 och flyttade ganska snabbt ihop och snart kom barnen 1996 och 1998. K kom till Sverige 1990 då han inte ville göra militärtjänst i Irak. Relationen var inte bra och de separerade 2000. De gifte sig aldrig utan var sammanboende. En uppslitande vårdnadsvist började där det vartannat år har varit rättegång och varje gång har rätten dömt till gemensam vårdnad. K misshandlade L och efter en polisanmälan dömdes K till samhällstjänst. K gifte sig 2003 med en kusin från Irak och de fick ett barn tillsammans. I maj 2005 fick L ett interimistiskt beslut om enskild vårdnad. Det senaste året innan K försvann med barnen (och sin nya familj) har konflikterna mellan L och K trappats upp och K drog in barnen allt mer i konflikterna, vilket också ledde till att K började anklaga L för att slå barnen. Detta mynnade ut i en utredning hos socialtjänsten som i sin tur ledde till att de kom fram till att det inte fanns någon grund för K:s anklagelser. I januari 2005 skulle de åter mötas i rätten i en vårdnadsvist. K hade inget stöd för sina anklagelser, varken hos socialtjänsten, i skolan eller hos polisen och K måste ha förstått att han med stor sannolikhet skulle förlora vårdnaden i denna rättegång. Måndagen den 20 december 2004 lämnade L barnen till skolan, de skulle efter skolans slut vara tillsammans med K en vecka. Måndagen den 27 december skulle L hämta barnen på fritids. K skulle ha lämnat barnen där senast kl. 12.00 (det finns ett domstolsbeslut på den rutinen). Men barnen kom aldrig till fritids och har varit försvunna sedan dess.

K är häktad i sin frånvaro, dels för bortförandet av barnen, dels för grovt bedrägeri eftersom K har lagt handpenning på två exklusiva bilar som han har tagit med sig. K är nu efterlyst av Interpol. Det har nu gått över 8 månader

sedan en 7-årig och en 9-årig svensk medborgare har blivit bortrövade. En evighet i ett barns liv!

Regeringen och UD

Det finns en handfull handläggare på UD som handlägger frågan om alla dessa bortförda barn. När man pratar med föräldrar till dessa bortrövade barn är de besvikna över att de inte blir bemötta på ett tillfredsställande sätt utan med nonchalans från UD. De menar att de själva fått jobba hårt för att få kontakt med ansvarig handläggare och för att få veta vad som händer med barnen.

Vid mina kontakter med ambassadpersonal i olika länder har det framkommit att alla tycker att just frågan om bortrövade barn tillhör de jobbigaste, svåraste och tyngsta arbetsuppgifterna. Det är därför anmärkningsvärt att UD inte har mer personal och en högre utbildning för dessa tunga uppgifter som att få hem de bortrövade barnen.

Många av föräldrarna vittnar om vilken oerhörd svår ekonomisk situation de hamnar i när deras barn blir bortrövade. Det är många som inte kan få rättshjälp eftersom de ligger precis ovanför gränsen för en årsinkomst på 240 000 kronor. UD uppmanar föräldrarna att skaffa advokater för att de skall kunna få hjälp med att få hem sina barn. Att avlöna en svensk och kanske även utländsk advokat är självklart mycket kostsamt.

Den mycket svåra ekonomiska situationen uppstår i ett läge när föräldern samtidigt är oerhört utsatt, orolig och vilsen. De lever i ett trauma, i en katastrof där deras barn är bortrövade, kidnappade. I kontakten med föräldrarna krävs det därför en stor grad av empati, medmänsklighet och engagemang. Personalen på UD måste kunna hantera denna stress och bistå psykologiskt. Därför borde det vara en självklarhet att alla föräldrar till dessa bortrövade barn får en personlig handläggare och konkreta handlingsplaner för varje ärende. Dessa handlingsplaner skall läggas upp i samråd med föräldern. Handläggarna skall vara anträffbara och ha informationsplikt minst var 14:e dag för att informera föräldrarna om hur långt ärendet kommit.

Det borde även vara en självklarhet att Sveriges olika ambassader hjälper till med att översätta material åt föräldrarna utan kostnad. Det finns ca 2 500 anställda inom UD, människor med stor språkkompetens. Dessa borde ha som prioriterad uppgift att ta hand om svenska medborgare, var i världen de än befinner sig, och att få hem bortrövade barn borde komma främst.

Det är inte rimligt att det skall vara så lätt att röva bort ett barn från Sverige. Det kan starkt ifrågasättas om regeringen genom Utrikesdepartementet sköter sitt uppdrag när inte tillräckligt med personal avsätts för att hjälpa dessa våra minsta medborgare. Det måste vara en av regeringens och därmed en av UD:s högsta prioriteter att alla de bortrövade barnen snart kommer hem till Sverige, att alla föräldrarna som är berövade sina barn skall få den hjälp de har rätt till.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 26 september 2005

Annelie Enochson (kd)